

**UCHWAŁA NR XXXVIII/453/2018
RADY MIEJSKIEJ INOWROCŁAWIA**

z dnia 19 marca 2018 r.

**w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki
i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii
za 2017 r.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2017 r. poz. 1875 i 2232 oraz z 2018 r. poz. 130), uchwała się, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2017 r., stanowiące załącznik do uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Inowrocławia.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski

Załącznik do Uchwały Nr XXXVIII/453/2018
Rady Miejskiej Inowrocławia
z dnia 19 marca 2018 r.

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii w 2017 roku

Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2017 został wprowadzony uchwałą nr XXVII/286/2017 Rady Miejskiej Inowrocławia z dnia 27 lutego 2017 r. na podstawie art. 4¹ ust. 2 i 5 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r. poz. 487, z późn. zm.) oraz art. 10 ust. 3 ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz. U. z 2017 r. poz. 783, z późn. zm.).

Głównym realizatorem i koordynatorem Programu był Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu, który w tym zakresie współpracował z Państwową Agencją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Urzędem Marszałkowskim Województwa Kujawsko – Pomorskiego, Wydziałem Spraw Społecznych i Promocji Zdrowia Urzędu Miasta Inowrocławia, Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej, Komendą Powiatową Policji, Sądem Rejonowym, Strażą Miejską, Miejską Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Zespołem Interdyscyplinarnym ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Ośrodkiem „Kontakt” Psychoterapia i Psychoedukacja, szkołami i placówkami oświatowymi, placówkami opieki zdrowotnej, lokalnymi mediami, organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz mieszkańców Inowrocławia oraz innymi instytucjami służącymi pomocą w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.

Działania profilaktyczne prowadzone były w trzech obszarach profilaktycznych, odpowiednio do stopnia ryzyka – czynności ukierunkowane na:

- całą populację, tzw. profilaktyka uniwersalna,
- grupę zwiększonego ryzyka, tzw. profilaktyka selektywna,
- jednostki lub grupy wysokiego ryzyka, tzw. profilaktyka wskazująca.

1. PROFILAKTYKA UNIWERSALNA

W ramach tego obszaru edukowano społeczność, zapobiegano problemom alkoholowym oraz promowano postawy społecznie ważne dla profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, koncentrując się głównie na działaniach dotyczących dzieci i młodzieży oraz rodziców, opiekunów, nauczycieli i pedagogów. Zadania skupiały się na działaniach edukacyjno – informacyjnych, profilaktycznej działalności szkolnej i środowiskowej, edukacji publicznej, wspieraniu rozwoju alternatywnych form spędzania czasu wolnego i promowania zdrowego stylu życia.

Zadania z tego zakresu realizowano poprzez organizację kampanii i akcji społecznych, programów i warsztatów w szkołach, projektowano i realizowano plakaty, broszury, ulotki tematyczne. Wprowadzono i realizowano rekomendowany program profilaktyczny: „FreD goes net” i „Szkoła dla rodziców” w ramach warsztatów psychoedukacyjnych dla rodziców.

Kampanie profilaktyczne:

Kampania „Przeciw pijanym kierowcom”

W czerwcu 2017 r. Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień przystąpił do ogólnopolskiej kampanii „Przeciw pijanym kierowcom”, której pomysłodawcą była Krakowska Akademia Profilaktyki. Lokalne działania, realizowane przez trzy miesiące, pozwoliły dotrzeć nie tylko do kierujących, lecz także pasażerów, świadków jazdy po alkoholu i młodzieży, edukując ww. grupy m.in. w zakresie wpływu alkoholu na sprawność psychofizyczną kierowców, konsekwencji prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu, możliwości dokonania pomiaru stężenia alkoholu w organizmie.

Zrealizowane działania:

- spotkanie z pedagogami szkolnymi, przekazanie pakietów materiałów edukacyjno – informacyjnych do wykorzystania na zajęciach z uczniami i rodzicami,

- akcja profilaktyczna na parkingu Galerii Solnej oraz parkingu marketu Biedronka przy ulicy Solnej przeprowadzona przez młodzież ze świetlic socjoterapeutycznych „Kasztanek” i „Świetlik” oraz wychowawców,

- akcja profilaktyczna we współpracy z Komendą Powiatową Policji w Inowrocławiu, połączona z badaniem trzeźwości kierowców, przeprowadzona na parkingu przed pasażem „Rąbin”. Ogółem przebadanych zostało kilkudziesięciu kierowców. Młodzież rozdawała ulotki informacyjne nt. zagrożeń wynikających z prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu oraz dotyczące umiejętności szacowania stężenia alkoholu we krwi,

- akcja na stacjach paliw: BP przy ulicy Poznańskiej 57, BP przy ulicy Poznańskiej 100, Lukoil przy ulicy Dworcowej 18, Orlen przy ulicy Andrzeja 9a. Młodzież z wychowawcami ze świetlicy „Kasztanek”, przy wsparciu funkcjonariuszy policji, wręczała kierowcom broszurki i ulotki z hasłami „Kierowca i alkohol. Nie wyprzedzaj śmierci”, „Jazda po alkoholu? Wiele zależy od ciebie”,

- stoisko informacyjno – konsultacyjne podczas festynu zorganizowanego z okazji święta patrona kierowców św. Krzysztofa na terenie Aeroklubu Kujawskiego – kolportaż materiałów edukacyjnych, rozdawanie gadżetów, koszulek z logo kampanii,

- informacje na temat kampanii na portalu społecznościowym Facebook.

Kampania „Zachowaj Trzeźwy Umysł”

W kwietniu 2017 r. Ośrodek Profilaktyki przystąpił do ogólnopolskiej kampanii Zachowaj Trzeźwy Umysł 2017 pod hasłem „Na skrzydłach przyjaźni”, organizowanej przez Stowarzyszenie Producentów i Dziennikarzy Radiowych. Kładła ona duży nacisk na wspieranie dzieci i młodzieży w tworzeniu silnych więzi rówieśniczych opartych na uczciwych relacjach i zaufaniu. Do udziału w przedsięwzięciu został zaproszony Zespół Szkół Integracyjnych im. Powstańców Wielkopolskich w Inowrocławiu.

Zasadnicze cele, takie jak: uświadamianie wpływu grupy rówieśniczej na jednostkę, ograniczanie podejmowania przez dzieci i młodzież zachowań ryzykownych, kształtowanie postaw sprzyjających rozwojowi indywidualnemu i społecznemu, zostały osiągnięte poprzez zrealizowane zadania przedstawione poniżej.

Konkursy:

- plastyczny „Mój przyjaciel”,
- literacki „Ja i moja grupa”,
- na ulotkę „Dobrze, że jesteś”.

Prace konkursowe zostały przesłane do organizatora kampanii.

Akcja informacyjna skierowana do rodziców, utrwalająca zasady dobrej komunikacji z dzieckiem. Dokonano dystrybucji ulotek „Rodzina a grupa rówieśnicza dziecka”, „Słuchać, a nie tylko słyszeć”.

Zajęcia warsztatowe z uczniami: „Komunikacja interpersonalna”, „Przyjaciela mieć jest fajnie!”, „Wirtualny świat”, „Przemoc i agresja”, „Profilaktyka uzależnień”, „Profilaktyka zachowań autodestrukcyjnych”.

Ogółem w działaniach kampanijnych wzięło udział 776 uczniów i 400 rodziców.

Akcja profilaktyczna „Hejt i mowa nienawiści”

Tematyka hejtu była realizowana od stycznia do czerwca 2017 r. w trakcie zajęć warsztatowych z uczniami i rodzicami prowadzonych przez specjalistów. Ogółem wzięło w nich udział 301 osób. Ponadto na terenie szkół młodzież zorganizowała happeningi, prelekcje, stoiska informacyjne, wystawy plakatów i prac plastycznych uczniów. Na godzinach wychowawczych nauczyciele podejmowali temat w formie pogadanki, dyskusji, debat. Działaniami objętych zostało 4240 uczniów. W czerwcu odbyło się spotkanie podsumowujące akcję z pedagogami i dyrektorami szkół.

Do akcji aktywnie włączyły się następujące placówki oświatowe: Szkoła Podstawowa nr 1, Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa nr 4, Szkoła Podstawowa nr 5, Szkoła Podstawowa nr 8, Szkoła Podstawowa nr 9, Szkoła Podstawowa nr 11, Szkoła Podstawowa nr 14, Szkoła Podstawowa nr 16, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych im. Marka Kotańskiego, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5, Zespół Szkół Zawodowych „Cech Rzemiosł”, II Liceum Ogólnokształcące.

„III Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków”

13 realizatorów, 12 miesięcy pracy (od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r.), cykl 8 zajęć, 454 uczniów objętych programem, w tym 230 chłopców oraz 224 dziewczęta, 373 zaangażowanych rodziców, 553 członków rad pedagogicznych – tak w liczbach przedstawia się „III Elementarz, czyli Program Siedmiu Kroków” opracowany przez Państwową Agencję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. Promuje wśród odbiorców postawy abstynenckie, zwiększa ich świadomość w zakresie szkód wynikających z picia alkoholu oraz angażuje rodziców, którzy mają znaczący wpływ na postawę dzieci wobec tej substancji i ich decyzję o jej spożywaniu.

Przeszkoleni, m.in. pod kątem analizy poszczególnych zajęć, technik pracy z grupą, korzystania z dostarczonych materiałów, jak również relacji trudny uczeń i rodzic oraz interwencji, gdy rodzic jest pod wpływem alkoholu, realizatorzy programu przeprowadzili zajęcia w następujących placówkach na terenie Miasta Inowrocławia:

- sześciu szkołach podstawowych (Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa nr 4, Szkoła Podstawowa nr 6, Szkoła Podstawowa nr 11, Szkoła Podstawowa nr 16, Szkoła Podstawowa Integracyjna, dawniej Zespół Szkół Integracyjnych),

- trzech gimnazjach, w edycji „Jesień 2017” w oddziałach gimnazjalnych (Szkoła Podstawowa Integracyjna, dawniej Zespół Szkół Integracyjnych, Szkoła Podstawowa nr 8, dawniej Gimnazjum nr 3, Szkoła Podstawowa nr 14, dawniej Gimnazjum nr 4 z Oddziałami Dwujęzycznymi),

- Ochotniczym Hufcu Pracy.

Dyskutowano na temat zagrożeń, na jakie narażona jest współczesna młodzież. Przedstawiano lub przypominano radom pedagogicznym najistotniejsze treści i cele zajęć dla uczniów oraz dzielono się własnymi spostrzeżeniami na temat realizacji programu w wybranych klasach. Z nauczycielami nauczania wczesnoszkolnego omówiono, w jaki sposób rozpoznać dziecko z rodziny alkoholowej lub rodziny, w której stosowana jest przemoc oraz zapoznano ich z procedurami postępowania w takich przypadkach.

Stopień atrakcyjności oraz jego wartość merytoryczna zostały wysoko ocenione.

Kampania „Sprawdzam, czy moje picie jest bezpieczne”

Realizację lokalnej kampanii „Sprawdzam, czy moje picie jest bezpieczne” rozpoczęto we wrześniu 2017 r. Głównym celem było ograniczenie osób pijących ryzykownie i szkodliwie oraz przekazanie wiedzy na temat szkód zdrowotnych i społecznych, jakie wiążą się z piciem alkoholu. Adresaci kampanii to dorośli konsumenci napojów alkoholowych oraz osoby, które w ogóle nie powinny pić alkoholu: nieletnia młodzież, kobiety w ciąży, kierowcy. Narzędzia wykorzystane do realizacji kampanii to głównie: spoty, filmiki, materiały edukacyjne zamieszczane na portalu społecznościowym, plakaty, ulotki, broszury edukacyjne, zajęcia warsztatowe z uczniami, wykłady, szkolenia dla rodziców i nauczycieli.

Zrealizowane działania:

a) od września do listopada 2017 r. na portalu społecznościowym zamieszczane były treści edukacyjne:

- filmy pt. „Czego nie wiesz o alkoholu”, „Dlaczego po alkoholu jesteśmy pijani?”,

- teksty odpowiadające na następujące pytania: Jak alkohol wpływa na organizm? Kiedy picie alkoholu staje się problemem? Jak sprawdzić, czy moje picie jest bezpieczne? Jaka jest różnica między piciem ryzykownym i szkodliwym? Czy alkohol działa tak samo na kobiety i mężczyzn? W jaki sposób przeliczyć wypity alkohol na porcje standardowe, żeby oszacować stężenie alkoholu w organizmie i czas potrzebny do wytrzeźwienia? Dlaczego kobiety w ciąży nie powinny pić alkoholu? Jak picie alkoholu wpływa na rozwój organizmu młodego człowieka?;

b) współpraca ze szkołami:

W październiku odbyły się spotkania z pedagogami szkół, których celem było zapoznanie z celami kampanii oraz przedstawienie oferty szkoleniowej dla rodziców, nauczycieli, uczniów. Szkoły otrzymały pakiety materiałów w postaci plakatów, ulotek, broszur do wykorzystania w działaniach na terenie placówek (broszury: „Jak kontrolować swoje picie alkoholu?”, „Jak chronić dziecko przed pićem alkoholu?”, „Co zrobić, by nasze dzieci nie sięgały po alkohol?”, „Poza granicami bezpiecznego picia”, „Alkoholizm kobiet”, „Zrozumieć dziecko z FAS”, „Dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym”, ulotki: Przelicznik stężenia alkoholu we krwi – tabela, Program Ograniczania Picia. Z propozycji szkoleniowej skorzystały dwie szkoły: Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 i Szkoła Podstawowa nr 11, w których przeprowadzone zostały prelekcje i kolportaż materiałów w trakcie zebrań z rodzicami, a terapeuci udzielali osobom zainteresowanym konsultacji. Zajęcia warsztatowe z uczniami zostały zrealizowane w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1, Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3, Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4, I Liceum Ogólnokształcącym i II Liceum Ogólnokształcącym. Tematy warsztatów to: „Jestem dorosły – jestem odpowiedzialny”, „Mechanizmy wchodzenia w uzależnienia”, „Co zrobić, aby picie alkoholu nie stało się problemem”;

c) dystrybucja materiałów do placówek służby zdrowia:

Została dokonana przez wychowawców wraz z dziećmi i młodzieżą ze świetlic socjoterapeutycznych prowadzonych przez Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień. Z dziesięciu przychodni zaproszonych do udziału w kampanii tylko jedna odpowiedziała negatywnie. Pozostałe przyjęły przygotowane przez Ośrodek Profilaktyki pakiety edukacyjne, zawierające: Test Rozpoznawania Zaburzeń Związanych z Piciem Alkoholu AUDIT, broszury: „Dzieci w rodzinie z problemem alkoholowym”, „Poza granicami bezpiecznego picia”, „Zobowiązanie do leczenia odwykowego”, „Zrozumieć dziecko z FAS”, „Jak kontrolować swoje picie alkoholu”, „Alkohol i uzależnienie. Kiedy zaczyna się picie szkodliwe”, ulotki: Przelicznik stężenia alkoholu we krwi, Program Ograniczania Picia, oferta Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień, plakat „Trzeźwi dla trojga”.

Placówki, które włączyły się w kampanię: Centrum Medyczne Sp. z o. o. Sp. k. FARMA – MED, Centrum Medyczne przy ulicy Dworcowej 71, Przychodnia „Toruńska” przy ulicy Toruńskiej 60, Przychodnia „Okrężna” przy al. Okrężnej 79, Przychodnia „Narutowicza” przy ulicy Prezydenta Gabriela Narutowicza 24, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Piastowska” przy ulicy Stefana Czarneckiego 24, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Mątwy – Med” przy ulicy Kamiennej 8, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Rodzina” Sp. z o.o. przy ulicy Szklarskiej 1, Centrum Medyczne „Sir – Med” Sp. z o.o. przy ulicy Staropoznańskiej 131-133, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Cegielna” s.c. przy ulicy Cegielnej 45a, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Ars Medica” Przychodnia Lekarska s.c. przy ulicy Średniej 5 i przy ulicy Toruńskiej 32, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Przychodnia Rodzinna” Poławska – Juchacz Maria przy ulicy Romana Dmowskiego 10, Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej „Rodzinny” Wiesława Dziarnowska przy ulicy Romana Dmowskiego 10.

Warsztaty psychoedukacyjne dla rodziców

W 2017 roku zrealizowano 5 warsztatów psychoedukacyjnych dla rodziców, o następujących tytułach:

- „Psychologiczne potrzeby dziecka, a problemy wychowawcze”

- „Wystarczająco dobry rodzic”,
- „Tu powstaje człowiek, budowanie „dobrej” relacji z dzieckiem”,
- „Umiejętności wychowawcze wystarczająco dobrego rodzica”,
- „Wystarczająco dobry rodzic”.

W warsztatach uczestniczyło 51 rodziców, w tym 42 matek i 9 ojców. Jako że praca z jednym rodzicem, to praca z jednym systemem rodziny, Ośrodek Profilaktyki poprzez współpracę z rodzicem psychoedukacyjnie oddziaływał na kilkadziesiąt (5 par rodziców, 4 ojców – indywidualnie, 47 matek indywidualnie) rodzinnych środowisk, zagrożonych patologicznymi mechanizmami. Zajęcia stały się miejscem ilustrującym bardzo zauważalny efekt nieobecności ojców, którzy częściej wyjeżdżają za granicę w poszukiwaniu pracy. Zaobserwowano wzrost ilości samotnych rodziców (nie tylko matek), co powiązać można z dużą ilością rozwodów, separacji i rodzin rozdzielanych z powodów ekonomicznych.

Kontrolowanie przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż i podawanie napojów alkoholowych

Na podstawie art. 18 ust. 8 ustawy z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz. U. z 2016 r., poz. 487, ze zm.) w okresie od stycznia do grudnia 2017 roku, działając z upoważnienia Prezydenta Miasta Inowrocławia, członkowie Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych przeprowadzili 5 akcji kontrolnych w punktach sprzedaży napojów alkoholowych na terenie Miasta Inowrocławia. Przedmiotem akcji, którymi objęto łącznie 50 punktów, było przestrzeganie zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych. W żadnym z kontrolowanych sklepów nie stwierdzono naruszenia przepisu art. 15 ust. 1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, czyli nie stwierdzono sprzedaży napojów alkoholowych osobom, których zachowanie wskazuje, że znajdują się w stanie nietrzeźwości, osobom do lat 18, na kredyt lub pod zastaw. Według art. 13 ust. 2 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w miejscach sprzedaży i podawania napojów alkoholowych powinna być uwidocziona informacja o szkodliwości spożywania alkoholu. W 2 z kontrolowanych punktów sprzedaży, w których postępowano wbrew temu przepisowi, przeprowadzający kontrolę poinformowali o obowiązujących w tym zakresie przepisach. W 1 z kontrolowanych punktów ujawniono sprzedaż napojów alkoholowych bez wymaganych zezwoleń. W związku z powyższym funkcjonariusze Komendy Powiatowej Policji w Inowrocławiu przystąpili do wykonywania czynności służbowych w ramach posiadanych kompetencji.

2. PROFILAKTYKA SELEKTYWNA

Celem działań realizowanych w obszarze profilaktyki selektywnej, adresowanej do grupy zwiększonego ryzyka, było ograniczenie głębokości i czasu trwania dysfunkcji, umożliwienie wycofania się z zachowań ryzykownych. W tym zakresie prowadzono głównie poradnictwo rodzinne, indywidualne i socjoterapię oraz zadania z zakresu rozszerzenia oferty placówek dziennych dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych oraz zapewnienia specjalistycznej pomocy dzieciom, a także działań informacyjno – edukacyjnych skierowanych do osób nadużywających alkoholu oraz prowadzenie działań edukacyjno – informacyjnych dla grup ryzyka. Wprowadzono i realizowano rekomendowany program profilaktyczny „FreD goes net” i „Szkołę dla rodziców”. Realizowano programy wczesnej interwencji. Szkoły, placówki oświatowe i opiekuńczo – wychowawcze oraz organizacje pozarządowe realizowały projekty z zakresu zwiększania wiedzy nt. zagrożeń wchodzenia w sytuacje ryzykowne. Finansowano prowadzenie świetlic i klub młodzieżowy, realizowano programy profilaktyczne w świetlicach, dofinansowano wakacyjne formy wyjazdowe, dożywianie dzieci uczestniczących w wyżej wymienionych programach. Działaniami tymi objęto ponad 50% dzieci z rodzin z problemem alkoholowym (zgodnie z danymi ze sprawozdań składanych do Ośrodka Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień). Nowym zadaniem była aktywizacja osób, jako jeden z elementów profilaktyki uzależnień, poprzez zaangażowanie w działania wolontariackie.

Zajęcia warsztatowe w szkołach

Zajęcia warsztatowe były realizowane na wszystkich szczeblach nauczania przez zespół 4 realizatorów, zgodnie z harmonogramem i oczekiwaniami przedstawicieli placówek oświatowych, zgłoszonymi na początku roku szkolnego. Miały one na celu edukację i informację w obszarach takich jak: uzależnienia od substancji psychoaktywnych (alkohol, narkotyki, dopalacze), uzależnienia behawioralne, przemoc i agresja, konflikty interpersonalne, zagrożenia związane z Internetem, hejt i mowa nienawiści oraz podnoszenie umiejętności psychospołecznych.

Szkoły podstawowe

W szkołach podstawowych zrealizowane zostały warsztaty o następującej tematyce:

- Wirtualny świat – szanse i zagrożenia,
- Komunikacja interpersonalna,
- Przyjaciela mieć jest fajnie!,
- Przemoc i agresja – jak sobie radzić z niechcianymi emocjami,
- Złość, agresja, przemoc – potrafię nad tym zapanować,
- Konflikt – umiem sobie z nim radzić,
- Relacje rówieśnicze w szkole,
- Ja w grupie,
- Pokojowe rozwiązywanie konfliktów,

- W krainie uczuć i emocji,
- Przemoc nie musi być fizyczna,
- Przemoc a cyberprzemoc,
- Poznajemy bezpieczny Internet,
- Dopalacze – co tracę?,
- Wyłącz hejt!.

Zajęcia prowadzone były w następujących placówkach: Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego (szkoła podstawowa), Zespół Szkół Integracyjnych, Szkoła Podstawowa nr 2, Szkoła Podstawowa nr 4, Szkoła Podstawowa nr 9, Szkoła Podstawowa nr 11, Szkoła Podstawowa nr 14, Szkoła Podstawowa nr 16, Katolicka Szkoła Podstawowa. W warsztatach wzięło udział 1699 uczniów, odbyło się 91 spotkań.

Szkoły gimnazjalne

W gimnazjach przeprowadzone zostały zajęcia obejmujące następujące tematy:

- Wirtualny świat – szanse i zagrożenia,
- Cyberprzemoc też boli,
- Profilaktyka uzależnień,
- Jak sobie radzić z konfliktem?,
- Profilaktyka zachowań autodestrukcyjnych młodzieży,
- Wyłącz hejt!.

Warsztaty realizowano w następujących placówkach: Zespół Szkół im. Marka Kotańskiego (gimnazjum), Zespół Szkół Integracyjnych, Gimnazjum nr 2, Gimnazjum nr 4. Odbyło się 30 spotkań z udziałem 549 uczniów.

Szkoły ponadgimnazjalne

W szkołach ponadgimnazjalnych zrealizowano zajęcia o następującej tematyce:

- Jak sobie poradzić ze złością?,
- Warsztat profilaktyki uzależnienia od środków psychoaktywnych,
- Jestem dorosły – jestem odpowiedzialny,
- Hejt i mowa nienawiści,
- Środki psychoaktywne – dopalacze,
- Co zrobić, by picie alkoholu nie stało się problemem,
- Mechanizmy wchodzenia w uzależnienia,
- Anoreksja i bulimia – czy to pragnienie jedynie szczupłej sylwetki?.

Placówki, w których przeprowadzono warsztaty: I Liceum Ogólnokształcące, II Liceum Ogólnokształcące, Zespół Szkół im. M. Kotańskiego (szkoła specjalna przysposabiająca do pracy), Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 2, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 3, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 4, Zespół Szkół Ponadgimnazjalnych nr 5, Akademia Szkolnictwa Zawodowego „AS”. Łącznie w zajęciach wzięło udział 1200 uczniów, odbyło się 50 spotkań.

Edukacja publiczna – szkolenia, wykłady, prelekcje

W okresie sprawozdawczym zrealizowane zostały następujące działania w zakresie edukacji publicznej:

- szkolenie dla Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie „Cykl życia rodzinnego a zmieniające się role i zadania z nim związane” (18 osób),

- zajęcia warsztatowe „Pierwszy kontakt z osobą doświadczającą przemocy”. W szkoleniach uczestniczyli pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, funkcjonariusze Straży Miejskiej i Komendy Powiatowej Policji (19 osób),

- 4 szkolenia dla kadry Zakładu Karnego w Inowrocławiu „Dopalacze – rodzaje, objawy zażycia, skutki zdrowotne”, informacja o miejscach i formach pomocy (70 osób),

- wykłady dla rodziców „Cyberprzemoc i inne zagrożenia w sieci” w Zespole Szkół Katolickich i Szkole Podstawowej nr 10 (3 osoby),

- szkolenie dla Rady Rodziców w Szkole Podstawowej nr 2 – „Dopalacze – nowe zagrożenia” (15 osób),

- szkolenie dla Rady Pedagogicznej (41 osób) w Szkole Podstawowej nr 2 „Dopalacze – nowe zagrożenia”,

- prelekcja w ramach pedagogizacji rodziców w Zespole Szkół Ponadgimnazjalnych nr 1 „Sprawdzam, czy moje picie jest bezpieczne” (ok. 300 odbiorców).

Świetlice socjoterapeutyczne

Świetlice socjoterapeutyczne są placówkami wsparcia dziennego, które prowadzą zorganizowaną działalność opiekuńczą i wychowawczą, realizują program socjoterapeutyczny oraz pozwalają na racjonalne zagospodarowanie czasu wolnego dzieci i młodzieży. W świetlicach podejmowane są działania o charakterze profilaktycznym, mające na celu zapobieganie niedostosowaniu społecznemu dzieci i młodzieży oraz naprawczym i wspierającym. To miejsca, które dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych stają się azylem, w którym odnajdują spokój do odrabiania lekcji oraz rozwijania zainteresowań, poznają podstawowe zasady funkcjonowania w społeczeństwie oraz przyglądają się pozytywnym postawom dorosłych.

Organizacja pracy świetlic socjoterapeutycznych prowadzonych przez Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu.

Ośrodek Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu prowadzi cztery świetlice socjoterapeutyczne, które są zlokalizowane w różnych częściach miasta:

- „Świetlik” przy ulicy Kasztelańskiej 22,
- „Motylek” przy ulicy Słonecznej 20,
- „Tygrysek” przy ulicy Armii Krajowej 16,
- „Kasztanek” przy alei Niepodległości 4.

W 2017 roku pracownicy socjalni Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, pedagodzy szkolni oraz rodzice (na wniosek) zakwalifikowali do świetlic 146 dzieci, tj. 116 ze szkół podstawowych i 30 gimnazjalistów, w tym 82 dziewczynki i 64 chłopców, które pracowały w grupach liczących maksymalnie 25 osób (20 w przypadku świetlicy „Kasztanek”). Placówki były dostępne dla podopiecznych od poniedziałku do piątku, w godzinach od 14⁰⁰ do 19⁰⁰, tj. 25 godzin tygodniowo. W czasie ferii zimowych świetlice funkcjonowały w godzinach od 10⁰⁰ do 15⁰⁰.

Każdego dnia praca odbywała się według ustalonego planu:

- od godziny 14⁰⁰ do 16⁰⁰ – odrabianie zadań domowych, praca nad wyrównaniem zaległości szkolnych,
- od godziny 16⁰⁰ do 17⁰⁰ – posiłek,
- od godziny 17⁰⁰ do 19⁰⁰ – zajęcia specjalistyczne (socjoterapeutyczne, informacyjne, muzykoterapia, modelarskie, sportowe, arteterapia, taneczne).

Główne powody skierowań do świetlic to trudności w nauce (123 osoby), zła sytuacja materialna rodziny (84 osoby) oraz problemy alkoholowe w rodzinie (22 osoby).

Cele i zadania świetlic socjoterapeutycznych

Celem działalności świetlic socjoterapeutycznych jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych oraz udzielanie pomocy dzieciom wychowującym się w warunkach niekorzystnych dla ich prawidłowego rozwoju. Świetlica zapewnia, m.in. opiekę wychowawczą oraz stwarza warunki do stymulowania rozwoju dziecka, a ponadto eliminowania zaburzeń zachowania, dając jednocześnie poczucie bezpieczeństwa dzieciom, którym rodzina nie jest w stanie zaspokoić tej podstawowej i ważnej w prawidłowym rozwoju potrzeby.

Do zadań świetlicy socjoterapeutycznej należą:

- indywidualna diagnoza dziecka, jego sytuacji rodzinnej i szkolnej,
- ścisła współpraca z rodzicami lub opiekunami prawnymi dziecka w zakresie diagnozowania potrzeb, planowania pomocy, monitorowania procesu pomagania (konsultacje wychowawcy z rodzicami), organizowanie spotkań indywidualnych i grupowych z rodzicami lub opiekunami dziecka,
- prowadzenie oddziaływań korekcyjnych, terapeutycznych, kompensacyjnych i profilaktycznych (indywidualnych i grupowych),
- organizowanie zajęć edukacyjno – wychowawczych w tym: pomoc w nauce, umożliwianie rozwoju zainteresowań, organizacja zabaw i spotkań okolicznościowych,

- udzielenie wsparcia rodzinom przeżywającym kryzysy (spotkania indywidualne z dziećmi i rodzicami, pomoc psychologiczna),

- współpraca z instytucjami działającymi na rzecz dziecka i rodziny (Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, szkoła – pedagog szkolny, wychowawca klasy),

- prowadzenie dokumentacji pracy świetlicy.

Dokumentacja świetlic socjoterapeutycznych

Świetlice socjoterapeutyczne w roku sprawozdawczym realizowały swoje zadania w oparciu o następujące dokumenty przygotowane przez kierownika i wychowawców:

- regulamin świetlicy, który określa zasady korzystania ze świetlicy przez wychowanków, zawiera prawa i obowiązki wychowanków, zasady bezpieczeństwa,

- harmonogram zajęć, uwzględniający działania zaplanowane do realizacji na dany dzień, tydzień, miesiąc i rok,

- indywidualne karty zgłoszenia prowadzone dla każdego dziecka, które zawierają istotne informacje o dziecku,

- kontrakt zawierany z dzieckiem,

- kontrakt zawierany z rodzicami lub opiekunami prawnymi,

- diagnozę indywidualną każdego podopiecznego,

- diagnozę grupy,

- dziennik zajęć.

Metody i formy pracy:

Podczas zajęć prowadzonych w świetlicach stosowano różne metody pracy z grupą. W zależności od potrzeb podopieczni angażowani byli w: rozmowy kierowane, pracę w grupach, dyskusje, krąg uczuć, przygotowanie scenek, burzę mózgów, gry i zabawy, rundki, twórczość plastyczną, aktywność ruchową, konkursy, zabawy przy muzyce, twórczość modelarską, prace manualne (quilling, hafciarstwo).

Podstawowe formy pracy świetlicy:

- edukacyjne: odrabianie lekcji, wyrównywanie zaległości w nauce, reedukacja,

- zajęcia rozwojowe obejmujące tematykę promocji zdrowia, profilaktyki uzależnień i przeciwdziałania przemocy oraz ryzykownym zachowaniom,

- organizowanie dzieciom czasu wolnego: gry i zabawy, wycieczki, inne formy aktywnego spędzania czasu oraz uczestnictwo w życiu kulturalnym i społecznym, np. koncerty, wystawy,

- wspierające rozwój zainteresowań i uzdolnień dzieci: plastyczne, taneczne, modelarskie itp.,

- zwiększające kulturę osobistą np. nauka zasad zachowania przy stole, nauka higieny,

- rozwijające sprawność fizyczną: gry zespołowe, zabawy zręcznościowe, nauka pływania – realizowane podczas zajęć sportowych,
- działania na rzecz środowiska lokalnego, np. współpraca z instytucjami oraz organizacjami działającymi na rzecz innych,
- współpraca z rodzicami/opiekunami prawnymi,
- współpraca ze szkołami, pracownikiem socjalnym oraz innymi osobami i instytucjami w zależności od potrzeb dziecka.

Zajęcia realizowane w świetlicach

Socjoterapia

Zajęcia socjoterapeutyczne prowadzone były w oparciu o program pracy socjoterapeutycznej „Jesteśmy razem”, opracowany przez wychowawców – socjoterapeutów pracujących w świetlicach na podstawie doświadczeń w pracy z dziećmi, mający na celu właściwy dobór metod i technik pracy dostosowanych do potrzeb podopiecznych. Poprzez oddziaływania socjoterapeutyczne i profilaktyczne wychowankowie mieli możliwość poznać metody radzenia sobie z trudnymi sytuacjami oraz reagowania w sytuacjach kryzysowych, uczyli się, jak rozwiązywać konflikty, radzić sobie ze złością oraz wyrażać swoje emocje. Podczas warsztatów poznawali swoje mocne strony oraz rozwijali umiejętności interpersonalne. Bardzo cennym aspektem programu była funkcja edukacyjno – informacyjna w zakresie profilaktyki uzależnień.

Logopedia

Zajęcia logopedyczne, które prowadzone były w trzech świetlicach („Świetlik”, „Motylek”, „Tygrysek”), zmierzały do usunięcia lub zminimalizowania zaburzeń artykulatoryjnych. Obejmowały profilaktykę (zajęcia grupowe) oraz terapię logopedyczną (zajęcia w małych zespołach, parach lub indywidualne). Podczas początkowych zajęć dzieci poddawane były diagnozie logopedycznej, a następnie dla każdego z nich opracowywany był indywidualny program logoterapii. W wielu przypadkach logopeda utrzymywał stały kontakt z rodzicami dzieci, dzięki czemu praca z dzieckiem mogła być kontynuowana w domu.

Zajęcia dydaktyczno – wyrównawcze

Zajęcia realizowano w trzech świetlicach. Praca z dziećmi opierała się głównie na programie własnym reedukatora „Trening językowy jako sposób na pokonywanie trudności w nauce w przypadku zaburzeń percepcyjnych” oraz na „Ćwiczeniach ułatwiających naukę czytania i pisanie dla uczniów klas młodszych” Janiny Mickiewicz. Celem zajęć było stopniowe usuwanie wielorakich przyczyn trudności w uczeniu się – tych związanych z uwarunkowaniami środowiskowymi, jak i dydaktyczno – wychowawczych, czy tkwiących w samych podopiecznych, poprzez ćwiczenia usprawniające poszczególne funkcje: wzrokową, słuchową i motorykę oraz zmierzające do wzbogacenia słownika dziecka.

Zajęcia z wychowania fizycznego, basen

Zajęcia sportowe odbywały się we wszystkich świetlicach raz w tygodniu. Głównym celem zajęć było oddziaływanie wychowawcze poprzez wdrożenie uczniów do przestrzegania zasad współzycia zespołowego, kształtowanie samodyscypliny, rozwijanie poczucia odpowiedzialności za zdrowie i bezpieczeństwo swoje i kolegów oraz propagowanie zasad „czystej gry”.

Arteterapia

Zajęcia plastyczne odbywały się we wszystkich świetlicach raz w tygodniu. Formy oraz techniki pracy dostosowywane były do wieku i możliwości dzieci, ale wdrażano również nowe, niekonwencjonalne metody. W arteterapii wykorzystywano takie środki i narzędzia oddziaływań jak: malowanie, rysowanie, wycinanie, wydzieranie, wydrapywanie, małe formy rzeźbiarskie, małe formy graficzne, collage, układanki mozaikowe, origami, scrapbooking, decoupage, elementy fotografii i wiele innych. Dzieci poprzez sztukę odzwierciedlały swoje lęki, obawy i skryte emocje, co pomagało im zmniejszyć napięcie i niepokój. Nie kładziono nacisku na poziom i technikę, lecz pasję i zaangażowanie w tworzenie. Interpretacja własnej twórczości ułatwiała samopoznanie oraz autoprezentację na forum grupy.

Muzykoterapia

Zajęcia muzyczne odbywały się w trzech świetlicach („Świetlik”, „Motylek”, „Tygrysek”) raz w tygodniu. Głównym ich celem było kształcenie wrażliwości i wyobraźni muzycznej, rozwijanie muzykalności dzieci oraz umiejętności współpracy grupowej. W zależności od potrzeb zajęcia miały wyciszać dzieci, rozładować napięcia emocjonalne, łagodzić lęki i frustracje albo pobudzać i dodawać energii. Podczas zajęć stosowano różne metody i formy pracy: gra na instrumentach, słuchanie nagrań różnych gatunków muzycznych, ćwiczenie słuchu muzycznego poprzez wokalną imitację prostych motywów melodyczno – rytmicznych, śpiewanie piosenek, zabawy ruchowe przy muzyce. Zajęcia te skutecznie integrowały grupę.

Zajęcia komputerowe

Zajęcia komputerowe z wykorzystaniem stacjonarnych stanowisk komputerowych odbywały się w trzech świetlicach raz w tygodniu. Celem tych zajęć było przygotowanie dzieci do posługiwania się komputerem i technologią informatyczną oraz uwrażliwienie ich na zagrożenia związane z nadmiernym korzystaniem z komputera. Podczas zajęć rozwijano logiczne myślenie dzieci, spostrzegawczość i wyobraźnię przestrzenną, a także umiejętność współpracy podczas realizowania zadań parami. Ważnym aspektem było łączenie nauki z zabawą, tak by zajęcia były dla dzieci atrakcyjne.

Twórczość manualna (hafciarstwo, quilling)

Zajęcia manualne odbywały się w trzech świetlicach („Świetlik”, „Motylek”, „Tygrysek”). Dedykowane były dzieciom o niewykształconej sprawności manualnej. Miały na celu poprawienie tej sprawności, by dziecko mogło sobie dostatecznie radzić z wykonywaniem czynności wymagających drobnych, precyzyjnych ruchów ręki. Zajęcia te uczyły koncentracji, wytrwałości oraz cierpliwości.

Zajęcia modelarskie

Zajęcia modelarskie odbywały się w trzech świetlicach („Świetlik”, „Motylek”, „Tygrysek”). Głównym ich celem było rozwijanie wyobraźni i aktywności twórczej dzieci. Prowadzący wdrażał przestrzeganie zasad bezpieczeństwa przy posługiwaniu się narzędziami, wprowadzał nowe techniki obrabiania materiałów oraz rozwijał umiejętności opracowywania własnych planów budowy modeli. Ważnym aspektem zajęć było także rozwijanie umiejętności współpracy w grupie podczas realizowania projektów.

Zajęcia taneczne

Zajęcia prowadzone były w świetlicy „Kasztanek”. Miały niewątpliwy wpływ na wzbogacenie osobowości młodego człowieka, rozwijanie i doskonalenie nawyków muzyczno – ruchowych. Celem zajęć było przełamywanie nieśmiałości, rozwijanie otwartości oraz świadomości własnego ciała.

Obozy i kolonie

Wyjazdy na kolonie pozwalały poznawać zasady współdziałania i współpracy przy jednoczesnym aktywnym wypoczynku. Należy podkreślić, że wyjazdy kolonijne organizowane przez Ośrodek Profilaktyki nierzadko były jedyną szansą dla podopiecznych świetlic na spędzenie czasu w zupełnie innym od codziennego środowisku. W 2017 roku wychowankowie świetlic (50 osób) spędzili w ramach kolonii letnich 5 dni w Ośrodku Wypoczynkowym „Marysieńka” w Jarosławcu.

Cele kolonii: lekcja alternatywnych form spędzania czasu wolnego, stworzenie warunków do odreagowania napięć, integracja wszystkich świetlic, rozwijanie samodzielności, nauka współdziałania, współpracy, poznawanie regionu i kraju, jego środowiska przyrodniczego, historii i kultury, tradycji i obyczajów, zabytków, rozwijanie poczucia odpowiedzialności za siebie i innych, relaks, wypoczynek.

Formy zajęć: gry i zabawy na świeżym powietrzu, wycieczki piesze ukierunkowane na poznawanie terenu, turnieje sportowe, zajęcia socjoterapeutyczne, wycieczki autokarowe, plażowanie, nauka pływania pod okiem ratownika, ogniska, konkursy, np. konkurs czystości pokoi, miss i mister koloni itp., dyskoteki.

Kadrę kolonii stanowili wychowawcy, którzy na co dzień pracują w świetlicach, co dawało dzieciom poczucie bezpieczeństwa w nowych dla nich warunkach.

Kadra i wolontariat

W świetlicach zatrudnieni są kierownik i 4 wychowawców. Troje spośród wychowawców oraz kierownik posiadają wykształcenie w zakresie socjoterapii. Osoby te realizowały w świetlicach program socjoterapeutyczny. Ich działania wspierali specjaliści na umowę zlecenie – 11 osób.

Realizatorami inicjatyw podejmowanych w świetlicach byli: kierownik, wychowawcy – socjoterapeuci, logopeda, reedukator, terapeuci zajęciowi, pedagodzy. Zajęcia specjalistyczne realizowane były w oparciu o roczne plany pracy, przygotowywane przez prowadzących. Wychowawcy mogli korzystać z pomocy psychologa zatrudnionego w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień. Raz w miesiącu odbywały się cykliczne zebrania zespołu – superwizje (10 spotkań w okresie sprawozdawczym), podczas których omawiane były bieżące sprawy związane z funkcjonowaniem świetlicy oraz zachowaniem dzieci. Pod okiem superwizora wychowawcy wspólnie rozwiązywali problemy pojawiające się w ciągu roku zarówno w pracy z dziećmi, jak i rodzicami, dzielili się obserwacjami oraz udzielali sobie wsparcia w różnych sytuacjach. Pracę świetlic wspomagali także wolontariusze – uczniowie inowrocławskich szkół ponadpodstawowych, nauczyciele lub studenci – 5 osób.

Pomoc prawna

W okresie od 1 stycznia do 29 grudnia 2017 r. w Ośrodku Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Uzależnień w Inowrocławiu udzielono pomocy prawnej w 91 przypadkach – zwykle 2 osobom w każdy piątek przez 52 tygodnie. O pomoc prawną zwracały się głównie (78 razy) kobiety – żony lub matki alkoholików bądź narkomanów. Z pomocy prawnej skorzystało także 13 mężczyzn. Przygotowano projekty 43 pism, w tym 27 pism procesowych w sprawach cywilnych i 16 pism pozaprocesowych.

Projekty pism procesowych to:

- 3 pozwy o rozwód,
- 3 wnioski o ubezwłasnowolnienie całkowite,
- 2 pozwy o alimenty,
- 2 pozwy o podwyższenie alimentów,
- pozew o ustanowienie rozdzielności majątkowej,
- pozew o eksmisję w trybie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- wniosek o przywrócenie terminu na wniesienie środka odwoławczego,
- wniosek o ograniczenie władzy rodzicielskiej,
- sprzeciw od nakazu zapłaty,
- zażalenie na niewniesienie wniosku o ukaranie,
- zażalenie na zwrot pozwu,
- apelację od wyroku w sprawie ubezpieczenia chorobowego,
- odwołanie od orzeczenia Powiatowego Zespołu do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności,
- wniosek o zawiązanie do próby ugodowej,
- wniosek o doręczenie postanowienia sądu,

- wniosek o wszczęcie postępowania egzekucyjnego w sprawie alimentów,
- wniosek o zwolnienie świadczenia spod zajęcia,
- wniosek o umorzenie egzekucji,
- pismo uzupełniające zeznania w sprawie o przymusowe leczenie odwykowe,
- pismo wyrażające stanowisko wobec opinii biegłego sądowego,
- odpowiedź na pozew w sprawie o alimenty.

Projekty pism w sprawach pozaprocesowych to:

- 5 pism adresowanych do wierzycieli w sprawie wysokości zadłużenia,
- 4 pisma dotyczące działań właściciela jednej nieruchomości, które wpływają na sposób korzystania z drugiej nieruchomości należącej do kogoś innego,
- 2 pisma odnoszące się do sprawy lokalu socjalnego,
- odpowiedź na wezwanie do zapłaty,
- umowa pożyczki,
- pismo w sprawie umowy najmu,
- wypowiedzenie umowy sprzedaży energii elektrycznej,
- wniosek o umorzenie zaległości podatkowych.

Ustnie udzielone porady prawne dotyczyły m.in.:

- przesłanek i konsekwencji orzeczenia rozwodu,
- przesłanek i konsekwencji orzeczenia separacji,
- przesłanek orzeczenia eksmisji, w tym w trybie art. 11a ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- sposobu zawarcia umowy najmu okazjonalnego,
- odpowiedzialności wobec Funduszu Alimentacyjnego,
- obowiązku alimentacyjnego rodziców wobec dzieci,
- obowiązku alimentacyjnego dziadków wobec wnuków,
- obowiązku alimentacyjnego wobec byłego małżonka,
- znamion przestępstwa znęcania się nad osobą najbliższą,
- zasad nawiązania stosunku najmu przez małżonków,
- zasad i konsekwencji przedawnienia roszczenia,
- przesłanek uzyskania prawa do mieszkania chronionego,

- przesłanek ubezwłasnowolnienia,
- zasad odpowiedzialności za długi małżonka,
- przesłanek podwyższenia alimentów na wspólne małoletnie dziecko,
- przesłanek pozbawienia władzy rodzicielskiej,
- przesłanek ograniczenia władzy rodzicielskiej,
- ustanowienia rozdzielnosci majątkowej między małżonkami,
- konsekwencji prawnych orzeczenia zakazu zbliżania się do określonej osoby,
- przesłanek umorzenia zaległości podatkowych,
- przesłanek przyznania lokalu socjalnego,
- skutków prawnych prawomocności orzeczenia sądowego,
- przesłanek orzeczenia przymusowego leczenia odwykowego,
- zasad podziału majątku po ustaniu wspólności majątkowej małżeńskiej,
- przesłanek nakazania przez sąd wypłacania małżonkowi części wynagrodzenia drugiego małżonka,
- zasad wypowiedzania umów o pracę,
- zasad wynagradzania pracowników za godziny nadliczbowe,
- zasad potrąceń z wynagrodzenia za pracę,
- przesłanek zwolnienia od kosztów sądowych,
- zasad ustanowienia opiekuna prawnego dla małoletniego,
- odpowiedzialności spadkobiercy za długi spadkodawcy,
- sposobu i zasadności odrzucenia spadku,
- sposobów stwierdzenia nabycia spadku,
- zasad doliczania darowizn na poczet zachowku,
- zasad poddania leczeniu psychiatrycznemu,
- znaczenia zadatku.

PROFILAKTYKA WSKAZUJĄCA

W ramach profilaktyki wskazującej przeciwdziałano pogłębianiu się procesu chorobowego i degradacji społecznej oraz umożliwiano powrót do normalnego życia w społeczeństwie – leczono, wspierano, przeprowadzano interwencje – pomagano rodzinom. Celem tego obszaru było przede wszystkim ograniczanie rozmiarów szkód zdrowotnych, społecznych i ekonomicznych będących konsekwencją picia alkoholu przez osoby dorosłe oraz dzieci i młodzież, a także wsparcie funkcjonowania rodzin. Zadania były wykonywane głównie poprzez realizację programów zdrowotnych skierowanych do osób uzależnionych od alkoholu, współuzależnionych, a także osób zagrożonych uzależnieniem, w tym osób wymagających pomocy w zakresie poprawy zdrowia psychicznego. Poprzez finansowanie dodatkowych programów zwiększyła się dostępność pomocy do świadczeń terapeutycznych.

W ramach tego obszaru finansowano także działalność Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Inowrocławiu i pokryto m.in. koszty opinii biegłych sądowych w zakresie uzależnienia od alkoholu wykonanych wobec osób, w stosunku do których Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych prowadziła procedurę zobowiązania do leczenia odwykowego.

Oddział Terapii Uzależnień

Konsultacje, poradnictwo, pomoc psychologiczna, psychiatryczna i farmakoterapia, psychoterapia indywidualna i grupowa, terapia rodzinna oraz par składają się na kompleksową ofertę pomocową Oddziału Terapii Uzależnień. Jest ona skierowana do:

- osób z problemem alkoholowym (uzależnionych, nadużywających, pijących w sposób ryzykowny i szkodliwy),
- osób z problemem narkotykowym (uzależnionych, nadużywających oraz młodzieży eksperymentującej z narkotykami),
- kierowców, którzy utracili prawo jazdy w wyniku prowadzenia pojazdu pod wpływem alkoholu,
- osób z uzależnieniem behawioralnym (hazard, zakupy, Internet),
- członków rodzin osób uzależnionych,
- rodzin z problemem przemocy,
- osoby w okresie dojrzewania w kryzysie tożsamości,
- rodziców dzieci i młodzieży (z problemami wychowawczymi),
- rodzin, par, małżeństw w kryzysie.

Leczenie osoby uzależnionej realizowane jest przez 7 – osobowy zespół terapeutyczny, w skład którego wchodzi specjalista terapii uzależnień, psychoterapeuta pełniący funkcję kierownika, psycholog kliniczny, terapeuta rodzinny, 2 specjalistów terapii uzależnień, specjalista ds. przemocy w rodzinie, socjoterapeutka oraz lekarz psychiatra. Zespół poddawany jest comiesięcznej superwizji.

W okresie sprawozdawczym, tj. od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r., z pomocy Oddziału Terapii Uzależnień skorzystało 850 osób – 435 kobiet i 415 mężczyzn, w tym 23 osoby nieletnie. Najliczniejszą grupę odbiorców stanowiły osoby uzależnione od alkoholu i narkotyków (504). Po poradę zgłaszali się również rodzice z problemami wychowawczymi związanymi z uzależnieniem dziecka, deficytami w zakresie umiejętności komunikacji z dzieckiem będącym w okresie adolescencji lub też zaburzeniami zachowania dziecka wynikającymi z choroby. Udzielano wsparcia osobom nadużywającym alkoholu i narkotyków, z syndromem DDA, młodzieży i małżeństwom. Niewielki procent ogólnej liczby pacjentów stanowiły ofiary (6) i sprawcy przemocy (5) oraz osoby uzależnione behawioralnie np. od hazardu (3 osoby). Przeprowadzono 3117 sesji indywidualnych, 748 konsultacji (dla 428 osób), 1905 sesji terapii indywidualnej (dla 169 osób) i 198 spotkań grupowych. Z pomocy psychologicznej (w okresie od stycznia do marca) – w trakcie 28 sesji indywidualnych – skorzystało 8 osób, z pomocy psychiatrycznej 106 osób. Praca z kierowcami, którzy utracili prawo jazdy w związku z prowadzeniem pojazdu pod wpływem alkoholu, prowadzona była w formie spotkań indywidualnych (32), w cyklu 6 spotkań z terapeutą. Do programu FreD goes net skierowano 3 nieletnich mężczyzn.

Na oddziały detoksykacyjne oraz stacjonarne leczenie odwykowe skierowano 29 osób. Placówki, do których wystawiono skierowania, to: Szpital dla Psychicznie i Nerwowo Chorych w Świeciu, Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka” w Gnieźnie, Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Radziejowie Kujawskim, Wojewódzki Ośrodek Terapii Uzależnień i Współuzależnienia w Toruniu – Oddział Terapii Krótkoterminowej oraz Ośrodek Terapii Odwykowej Uzależnień, Katedra i Klinika Psychiatrii w Bydgoszczy – Oddział Leczenia Uzależnień oraz Oddział Leczenia Zaburzeń Lękowych i Afektywnych, Szpital Powiatowy im. A. Sokołowskiego w Złotowie, Oddział Terapii Uzależnień w Piecovie, Ośrodek Rehabilitacji i Readaptacji MONAR w Nowolipsku.

Z porad i konsultacji telefonicznych skorzystało 116 osób, w tym 60 kobiet i 56 mężczyzn. Głównym tematem rozmów był problem alkoholowy lub narkotykowy bliskiej osoby oraz możliwość podjęcia psychoterapii indywidualnej.

W ramach programu pomocy dla osób uzależnionych pacjenci brali udział w indywidualnych sesjach terapeutycznych oraz uczestniczyli w zajęciach grupowych, realizowanych etapowo.

Grupa psychoedukacyjna – pierwszy etap terapii, obejmujący 12 spotkań tematycznych, których celem jest nabycie wiedzy o uzależnieniu oraz autodiagnoza i identyfikacja z problemem. Zrealizowano 98 spotkań z udziałem 90 osób.

Grupa zadaniowa – drugi etap terapii, trwający od trzech do sześciu miesięcy. Zadania realizowane przez uczestników wynikały z Indywidualnego Programu Terapii, opracowanego wspólnie z terapeutą prowadzącym. Miały na celu pracę nad destrukcją w różnych obszarach życia, rozbrajanie psychologicznych mechanizmów uzależnienia, uzyskanie wsparcia od innych, autodiagnozę w zakresie funkcjonowania w relacjach społecznych, zapobieganie nawrotom. Zrealizowano 78 spotkań z udziałem 33 osób.

Inne formy terapii grupowej, takie jak trening relaksacyjny i zajęcia warsztatowe – realizowane na etapie grupy zadaniowej, dla pacjentów z minimum trzymiesięczną abstynencją, służyły zapobieganiu nawrotom picia i zażywania substancji nielegalnych. Skorzystało z nich 39 osób.

Letnie kino w INO

Prezentacja filmów będących obrazem różnorodnych problemów społecznych – od trudności w komunikacji interpersonalnej, poprzez konflikty w rodzinie, choroby psychiczne, na przemoc i uzależnieniu od substancji psychoaktywnych skończywszy – stała się przedmiotem pracy terapeutycznej i okazją do pogłębionej autodiagnozy pacjentów.

W okresie letnim zorganizowano trzy projekcje filmowe:

- „Zbliżenia” w reż. Magdaleny Piekorz,
- „Przebacz” w reż. Marka Stacharskiego,
- „Wymyk” w reż. Grega Zglinskiego.

Skierowania na oddziały detoksykacyjne lub na leczenie odwykowe w trybie stacjonarnym (okres od 1 stycznia 2017 r. do 31 grudnia 2017 r.)

Lp.	Placówki, do których wystawiono skierowania	Liczba pacjentów
1	Szpital dla Psychicznie i Nerwowo Chorych w Świeciu - Oddział Terapii Uzależnień, Oddział Detoksykacji	3
2	SPZOZ w Radziejowie Kujawskim Oddział Leczenia Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych, Oddział Terapii Uzależnień	8
3	Katedra i Klinika Psychiatrii w Bydgoszczy - Oddział Leczenia Uzależnień, Oddział Leczenia Zaburzeń Lękowych i Afektywnych	4
4	WOTUIW – Ośrodek Terapii Uzależnień w Toruniu	1
5	Wojewódzki Szpital dla Nerwowo i Psychicznie Chorych „Dziekanka” w Gnieźnie – Oddział Detoksykacyjny i Oddział Leczenia Uzależnień	8
6	Oddział Odwykowy Całodobowy w Czerniewicach	1
7	Szpital Powiatowy im. A Sokołowskiego w Złotowie, Oddział Terapii Uzależnień	1
8	Oddział Terapii Uzależnień w Piecovie	2
9	Ośrodek Rehabilitacji i Readaptacji MONAR w Nowolipsku	1
Razem		29

Wydatki - dział 851 rozdział 85153 i 85154 za okres od 1 stycznia do 31 grudnia 2017 r.

Dział	Rozdział	§	Wydatki	Opis
851	85153	4010	45358,70	wynagrodzenia osobowe
		4040	3545,41	dodatkowe wynagrodzenie roczne
		4110	8370,34	składki ZUS
		4120	1079,91	składki na Fundusz Pracy
		4210	7843,58	zakup materiałów i wyposażenia
		4300	23998,42	zakup pozostałych usług
		4440	1779,00	odpis na ZFŚS
RAZEM			91975,36	

851	85154	3020	-	wydatki osobowe niezaliczane do wynagrodzeń
		4010	770603,08	wynagrodzenia osobowe
		4040	50879,43	dodatkowe wynagrodzenie roczne
		4110	146904,81	składki ZUS
		4120	10893,40	składki na Fundusz Pracy
		4170	210916,00	wynagrodzenia bezosobowe
		4210	44376,10	zakup materiałów i wyposażenia (m.in. remonty, materiały profilaktyczne, edukacyjne, pomoce dla dzieci, itp.)
		4220	34999,46	zakup żywności
		4260	34550,29	zakup energii elektrycznej, ciepłej, wody
		4270	5925,80	zakup usług remontowych
		4280	299,50	zakup usług zdrowotnych
		4300	157543,74	zakup pozostałych usług (warsztaty psychoedukacyjne, szkolenia, koszty sądowe, usługi psychiatryczne, kampanie, itp.)
		4360	6833,57	zakup usług telekomunikacyjnych
		4400	22194,96	opłaty czynszowe
		4410	4503,28	podróże służbowe
		4430	1575,84	różne opłaty i składki
		4440	19979,00	odpis na ZFŚS
		4480	3748,00	podatek od nieruchomości
		4520	3243,47	opłaty na rzecz budżetów jednostek samorządu terytorialnego
		4700	1308,00	szkolenia pracowników
RAZEM			1531277,73	
OGÓŁEM rozdział 85153 i 85154			1623253,09	

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski

Uzasadnienie do Uchwały Nr XXXVIII/453/2018

Rady Miejskiej Inowrocławia

z dnia 19 marca 2018 r.

Do wyłącznej właściwości rady gminy należy – zgodnie z art. 18 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym – przyjmowanie sprawozdań z działalności wójta.

Sprawozdanie z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest przedkładane Radzie Miejskiej, zgodnie z przyjętym przez Radę Programem Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na 2017 r.

Rada Miejska dokonuje oceny realizacji Programu za miniony rok oraz przyjmuje sprawozdanie Prezydenta Miasta Inowrocławia przed uchwaleniem Programu na następny rok.

Uchwała podlega przedłożeniu do regionalnej izby obrachunkowej (art. 90 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym), gdyż zgodnie z art. 11 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2016 r. poz. 561) jest objęta zakresem jej nadzoru.

Mając powyższe na uwadze wywołanie uchwały jest uzasadnione. Inicjatorem wywołania uchwały jest Prezydent Miasta Inowrocławia.

Rada Miejska Inowrocławia podjęła uchwałę w sprawie przyjęcia sprawozdania z realizacji Miejskiego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii za 2017 r. w głosowaniu jawnym.

Na 23 radnych w głosowaniu wzięło udział 20 radnych obecnych na sesji. Za przyjęciem uchwały głosowało 20 radnych, głosy przeciwne - 0, wstrzymujących się - 0.

Przewodniczący Rady Miejskiej Inowrocławia

Tomasz Marcinkowski